

Hogyan lehet a személyi jövedelemadó 1 százalékaról rendelkezni?

A személyi jövedelemadóról szóló törvény¹ lehetőséget teremt arra, hogy a magánszemélyek a jövedelemadójuk meghatározott részéről a külön törvény² szabályai szerint rendelkezzenek, így adójuk egy része az általuk megjelölt civil és/vagy egyházi kedvezményezettekhez, költségvetési előirányzatokhoz kerüljön. Fontos azonban kiemelni, hogy amennyiben valaki nem rendelkezik az 1 százalékaról, adójának ez a része nem vész el, hanem a költségvetésben marad, azaz ezt az összeget az állam a költségvetési törvényben leírtak szerint költi el. A rendelkezés nem kötelező, de aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, annak rendelkező nyilatkozatot, nyilatkozatokat kell adnia.

Ki rendelkezhet 2013-ban?

Bárki, aki személyi jövedelemadó-bevallást³, adónyilatkozatot⁴ vagy egyszerűsített bevallást⁵ ad, illetve adókötelezettségét munkáltatói adómegállapítás⁶ útján teljesíti, jogosult az adójának meghatározott részéről rendelkezni. Azaz a magánszemélyeken túl az egyéni vállalkozók⁷ és az őstermelők⁸ is jogosultak rendelkezni, ha az említett tevékenységből vagy más jogcímen szereznek az összevont adóalapba tartozó jövedelmet. A rendelkezési jogosultságot nem érinti az, ha a magánszemély fizetendő adója 0 forint (például az egyes adókedvezmények miatt), de ebben az esetben a felajánlott összeg is 0 forint lesz. Egyházak⁹ részére még ebben az esetben is érdemes rendelkezni, mivel az egyházak – az 1 százalékon túli – állami finanszírozása a rendelkező magánszemélyek száma (és nem a felajánlott összeg nagysága) alapján történik, így a 0 forintról történő rendelkezés is növeli az adott egyház részére juttatott állami támogatás összegét. Egyebekben az adóhatóság az utalást csak akkor teljesíti, ha a kedvezményezett részére utalandó összeg legalább 100 forint.

Mekkora összegről lehet rendelkezni?

Az 1 százalék alapja az összevont adóalap kedvezményekkel, továbbá az önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat és a nyugdíj-előtakarékossági nyilatkozat szerinti átutalásokkal csökkentett része akkor, ha ezt az összeget a magánszemély határidőre megfizette.

Az összevont adóalapba tartozik az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított

---

¹ Az 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény. (továbbiakban: Szftv.)

³ A 1253 számú bevallás.

⁴ 1253ADÓNYILATKOZAT

⁵ A 1253-E számú bevallás, melyet a 1253-NY nyilatkozatban 2012. február 15-ig lehet az adóhatóságtól kérni és ehhez kell csatolni a rendelkező nyilatkozatot.

⁶ A 12M29

⁷ Az Szja tv. 3. § 17. pontja.

⁸ Az Szja tv. 3. § 18. pontja.

⁹ A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak és vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1. számú melléklet

jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem.

Ugyanakkor a különadózó jövedelmek, mint például az ingatlanértékesítésből, árfolyamnyereségből származó jövedelem, a kamatjövedelem, az egyéni vállalkozó vállalkozói személyi jövedelemadója (a vállalkozói kivét kivételével) stb., nem tartozik az összevont adóalapba, így ezen jövedelmek meghatározott részéről nem is lehet rendelkezni.

Az 1 százalék alapját csak a ténylegesen határidőben megfizetett adó képezi. Mivel az összevont adóalapba tartozó jövedelmekből a kifizetők, munkáltatók jellemzően levonják az adóelőleget, így a magánszemélyek többségének az év végén nem keletkezik adófizetési kötelezettsége. Abban az esetben, ha az évközben a magánszemélytől levont adóelőleg eléri vagy meghaladja a ténylegesen fizetendő adó összegét, az adót a magánszemély határidőre megfizette.

Amennyiben azonban a levont adóelőleg összege nem éri el a fizetendő adó összegét, az adó akkor tekinthető határidőben megfizetettnek, ha a pótlólagosan fizetendő adót

- a magánszemély május 21-ig, illetve
- az egyéni vállalkozó és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemély február 25-ig megfizeti.

Megfizetettnek kell tekinteni az adót akkor is – feltéve hogy a magánszemély az egyszerűsített bevallást választotta, és az adóhatóság által közölt adatok javítására volt szükség –, ha azt a magánszemély május 21-e után, de az adóhatóság a javított adatok alapján megállapított adóról szóló értesítésének kézhezvételétől számított 30 napon belül megfizeti.¹⁰

Végezetül szintén megfizetettnek tekintendő az adó abban az esetben, ha a magánszemély legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy fizetési halasztást kapott akkor, ha az engedélyező határozatban foglaltaknak eleget tesz. Ide értendő az az eset is, ha a vállalkozási tevékenységet nem folytató, általános forgalmi adó fizetésére nem kötelezett magánszemély a személyi jövedelemadó bevallásában tett nyilatkozata alapján legfeljebb 6 hónapon keresztül a 150 000 Ft-ot meg nem haladó személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségét havonként egyenlő részletekben fizeti meg.¹¹

Az adózó nem csak befizetéssel, átutalással, hanem az adóhatóságnál más adónemen nyilvántartott túlfizetésének (például: áfa, eva stb.) átvezetése útján is megfizetheti a személyi jövedelemadó tartozását.

Mely szervezeteket lehet kedvezményezettként megjelölni?

Kedvezményezett két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyed, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze. Ha valamelyik csoportból nem választ az adózó kedvezményezettet, akkor csak egy rendelkező nyilatkozatot adjon be, mert az egyik 1 százalék nem irányítható át a másik csoportban lévő kedvezményezettek javára. Az azonos körből választott két kedvezményezett javára tett rendelkező nyilatkozat mindegyike érvénytelen.

¹⁰Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art). 28/A. § (5) bekezdése.

¹¹Art. 133/A. § (1) bekezdése.

A kedvezményezettek egyik csoportjába a **civil kedvezményezettek** tartoznak. Ide tartoznak a közhasznú tevékenységet¹² a törvényben meghatározott ideig¹³ ténylegesen folytató **egyesületek**¹⁴, **alapítványok**¹⁵, és **közalapítványok**¹⁶.

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkező nyilatkozatot adni a törvényben felsorolt következő kedvezményezetteknek:

- Magyar Tudományos Akadémia;
- Országos Tudományos Kutatási Alapprogram (OTKA);
- az országos közgyűjtemények¹⁷;
- Magyar Állami Operaház;
- Magyar Országos Levéltár;
- Országos Széchényi Könyvtár;
- Magyar Filmarchívum;
- Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- az országos szakmúzeumok;
- azok a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezetek, amelyek valamely önkormányzattól, vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesültek;
- a felsőoktatási intézmények;
- Nemzeti Együttműködési Alap
- Magyar Művészeti Akadémia.

2013-ban az előzőekben felsorolt intézményekkel azonos feltételekkel lehet kedvezményezett az Összefogás az Államadósság Ellen Alap¹⁸ is.

A rendelkezéshez a magánszemélynek a fenti szervezetek adószámára van szüksége, amelyet elsősorban maguktól a kedvezményezettektől szerezhet be. Megjegyzést érdemel, hogy azon szervezetek adószáma, melyek a 2012-es rendelkező évben részesültek az 1 százalékos összegből, a NAV honlapján megtalálhatóak. Az

---

¹² Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) 2. § 20. pontja szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

¹³ A közhasznú szervezetek a rendelkezés évét megelőzően legalább egy évig, a többi szervezetnek legalább két évig kell a közhasznú tevékenységgel ténylegesen, folyamatosan foglalkoznia.

¹⁴ A Civil tv. szabályai szerint létrejött szervezet, kivéve a párt, és a munkaadói, munkavállalói érdekképviseleti szerv.

¹⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 74/A. § (1) bekezdése szerint létrehozott szervezet.

¹⁶ Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (2)-(6) bekezdése szerint működő szervezet.

¹⁷ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

¹⁸ Az Összefogás az Államadósság Ellen Alapba történő befizetésekhez kapcsolódó kedvezmények megalkotásáról és az Alap létrehozásával kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2011. évi LVII. törvény 6.§ alapján.

adószámokat a „Közlemény a 2012. rendelkező évi érvényes civil kedvezményezettekről” című tájékoztató anyag tartalmazza.

Nem árt azonban meggyőződni arról, hogy a tájékoztatóban szereplő szervezet a 2013-as rendelkező évben is létező szervezet-e, esetleg jogutódlással szűnt meg, mert ilyenkor a rendelkező nyilatkozaton a jogutód szervezet adószámát célszerű feltüntetni. Érdeemes körültekintően nyilatkozni, és megnézni a 6. oldalon felsorolt érvénytelenségi okokat, hiszen ezek egyikének fennállása esetén már nem jut el a felajánlott összeg a kedvezményezett szervezethez.

A kedvezményezettek másik csoportjába az **egyházi kedvezményezettek** tartoznak. Ebbe a csoportba tartoznak Ehtv.¹⁹ szerint elismert egyházak feltéve, hogy az adóhatóságtól technikai számot kaptak, továbbá az Országgyűlés által meghatározott **kiemelt előirányzat**²⁰.

A rendelkező nyilatkozaton a magánszemélynek az egyházi kedvezményezett technikai számát kell feltüntetnie. A 2013-ban egyházi kedvezményezettként megjelölhető technikai számok a www.nav.gov.hu internetes oldalon találhatóak. A nyilatkozaton feltüntethető a kedvezményezett egyház elnevezése is.

Hogyan lehet az 1 százalékról rendelkezni?

A rendelkező nyilatkozat a bevallási nyomtatvány részét képezi, így az a magánszemély, aki adóbevallást, adónyilatkozatot vagy egyszerűsített bevallást kérő nyilatkozatot ad, a nyomtatvány megfelelő lapjának (a 1253 számú bevallás EGYSZA lapja, az egyszerűsített bevallási lehetőség választására vonatkozó nyomtatványhoz (1253NY) kapcsolt EGYSZA lap, 1253 Adónyilatkozathoz kapcsolt EGYSZA lap kitöltésével rendelkezhet. A nyomtatványnak ezen lapján mindkét kedvezményezetti kör részére lehet rendelkezni. Amennyiben valaki csak egy kedvezményezettet kíván megjelölni, a másik rubrikát ne töltsse ki, illetve azt ki is húzhatja.

A www.nav.gov.hu internetes oldalon található nyomtatványkitöltő program²¹ használata esetén szintén van lehetősége arra, hogy a nyomtatvány részeként rendelkezzen, azaz a program felhasználásával töltsse ki a 1253 számú bevallás EGYSZA lapján található rendelkező nyilatkozatot, valamint a 1253NY és a 1253 Adónyilatkozat nyomtatványokhoz kapcsolódóan magát az EGYSZA lapot. Amennyiben a nyomtatványkitöltő programmal előállított bevallását kinyomtatva kívánja eljuttatni az adóhatósághoz, akkor azt helyezze el a bevallást vagy egyszerűsített bevallást tartalmazó borítékban.

Kérjük, hogy amennyiben a nyomtatvány részeként rendelkezik, és bevallását papíron adja be, a saját azonosító adatairól a kedvezményezettekre vonatkozó adatokat ne válassza le!

---

¹⁹ a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.)

²⁰ A Magyar Köztársaság 2013. évi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 36. §-a alapján az előirányzat: a **Nemzeti Tehetség Program**.

²¹ Az „AbeVJava” nevű keretprogram és az egyes nyomtatványokat tartalmazó további programok.

Abban az esetben, ha a bevallását elektronikusan²² küldi be, a rendelkező nyilatkozatot is eljuttathatja az adóhatósághoz elektronikus úton, az Ügyfélkapun keresztül. Lehetősége van arra, hogy a bevallása (adónyilatkozata, egyszerűsített bevallási lehetőség választására vonatkozó nyilatkozata) részét képező rendelkező nyilatkozatot az elektronikusan elkészített nyomtatvánnyal együtt juttassa el az adóhatósághoz. Amennyiben azonban nem így tesz, akkor **május 21-ig** lehetősége van arra, hogy az elektronikus rendelkező nyilatkozatát a bevallástól elkülönülten küldje meg. Ez esetben nem a bevallás részét képező EGYCSZA lapon, hanem a külön programban található „12EGYSZA” megnevezésű nyilatkozat kitöltésével és elektronikus továbbításával rendelkezhet. Abban az esetben, ha az elektronikus bevallását nem saját maga, hanem meghatalmazottja (például könyvelője) készíti, az adóhatósághoz azt is be kell jelentenie, hogy a rendelkező nyilatkozat elektronikus továbbítására meghatalmazottja jogosult.

Azon magánszemélyek esetében, akik bevallásadási kötelezettségüknek munkáltatói adómegállapítás útján tesznek eleget, a rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékot a munkáltatónak legkésőbb május 10-én adhatják át. A május 10-e után átadott borítékokat a munkáltató nem köteles átvenni. A magánszemélynek a borítékot annak ragasztott felületére átnyúlóan, saját kezűleg alá kell írnia, mivel ez biztosítja azt, hogy a munkáltató a boríték tartalmát ne ismerhesse meg. A munkáltatók a náluk leadott lezárt borítékokat kísérőjegyzékbe veszik, amely tartalmazza a rendelkező nyilatkozatot tevő személyek nevét, adóazonosító jelét és a boríték átadását igazolandó, az átadó aláírását. A munkáltató a lezárt borítékokat sértetlenül, legkésőbb május 21-ig adja át az adóhatóságnak.

A rendelkező nyilatkozat a bevallástól függetlenül is eljuttatható az adóhatósághoz. Amennyiben tehát az előzőekben leírtak szerint nem rendelkezett (sem a bevallás részeként, sem a munkáltató útján) lehetősége van arra, hogy a rendelkező nyilatkozatokat egy lezárt, adóazonosító jelével ellátott borítékban, postán vagy személyesen juttassa el az adóhatósághoz. Erre május 21-ig van lehetőség, függetlenül attól, hogy az adóbevallását esetlegesen február 25-éig be kell adnia. **A határidő jogvesztő**, így a késedelmes benyújtás esetén a nyilatkozat érvénytelen lesz.

Az adóhatóság külön kezeli a rendelkező magánszemély és a kedvezményezett adatait az eljuttatás módjától függetlenül, azaz még abban az esetben is, ha a magánszemély a bevallás részeként rendelkezik. A rendelkező nyilatkozat adótitoknak²³ minősül, különleges védelmet élvez, abba illetéktelen személy nem tekinthet be. Így a rendelkezés következtében a magánszemélyt hátrány nem érheti, semmilyen utólagos zaklatással nem kell számolnia. A magánszemély és a kedvezményezett adatainak hatékony elkülönítése érdekében kérjük, hogy amennyiben a rendelkező nyilatkozatot a munkáltató útján, illetve külön borítékban küldi meg az adóhatósághoz, a rendelkező nyilatkozatról a magánszemély azonosító adatait (név, adóazonosító jel) szíveskedjen leválasztani, és kizárólag a nyilatkozat rendelkező részét tegye a borítékba.

---

²² A www.magyarorszag.hu internetes honlapon keresztül.

²³ Art. 53-55. §.

Mikor érvényes a nyilatkozat?

Az adóhatóság – a következő bekezdésben leírtak fenntartásával – Önnel csak akkor veszi fel a kapcsolatot, ha a rendelkező nyilatkozata bármely okból érvénytelen. Amennyiben tehát Ön rendelkező nyilatkozatot adott, és az adóhatóságtól nem kapott határozatot arról, hogy a rendelkező nyilatkozata érvénytelen lenne, továbbá ha a kedvezményezett szerepel a www.nav.gov.hu honlapon közzétett tájékoztatóban, akkor a rendelkező nyilatkozatát az adóhatóság teljesítette.

Amennyiben Ön a kedvezményezett részére történő összeg átutalásának időpontjában rendelkezik a központi elektronikus szolgáltató rendszer használatához szükséges Ügyfélkapuval, a rendelkezés teljesítéséről az adóhatóság Önt ugyanilyen módon elektronikus üzenet formájában értesíti. Erről elektronikus levélben is értesítést kap.

A rendelkező nyilatkozat mind a magánszemély, mind a kedvezményezett oldaláról érvénytelenné válhat. Érvénytelen a rendelkezés, ha

- a nyilatkozat a kedvezményezett adószámát nem tartalmazza, illetve az nem pontos, nem olvasható, vagy;
- a nyilatkozat a kedvezményezett technikai számát nem tartalmazza, illetve az nem pontos, nem olvasható és a technikai szám hiányában a nyilatkozaton feltüntetett elnevezés alapján az egyházi kedvezményezett nem azonosítható, vagy;
- két beküldött rendelkező nyilatkozat esetén mindkét nyilatkozat ugyanazon kedvezményezetti körbe tartozó két szervezetet jelöl (például: két alapítvány), vagy;
- a rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékon nem szerepel a magánszemély adóazonosító jele, illetve az nincs lezárva, vagy;
- a rendelkező magánszemély a munkáltatónak átadott lezárt borítékot annak ragasztási felületére átnyúlóan nem írta alá, vagy;
- a magánszemély az adóját határidőig nem fizette meg, illetőleg
- az esedékesség előtt benyújtott kérelem alapján legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy halasztást engedélyezett az adóhatóság, az engedélyező határozat feltételeit a magánszemély nem teljesítette.

Ugyancsak érvénytelen a rendelkezés, ha

- a magánszemély olyan szervezetet, személyt jelölt meg kedvezményezettként, amely a törvény alapján nem lehet kedvezményezett (például párt, vagy olyan alapítvány, amely nem végez közhasznú tevékenységet) vagy;
- a magánszemély által megjelölt szervezet nem igazolja megfelelő eljárásban azt, hogy megfelel a törvény feltételeinek, vagy
- a rendelkező nyilatkozatban megjelölt szervezet az 1 százalék összegét nem kéri, vagy
- a magánszemély által választott szervezet nem tett eleget a törvényben meghatározott kötelezettségének és nem tette közzé azt, hogy a korábbi év(ek)ben számára felajánlott összeget hogyan használta fel. E mulasztás miatt ugyanis a törvény szerint az adóhatóságnak ki kell zárnia a mulasztó szervezetet

a mulasztást megállapító határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben a felajánlásokból történő részesedésből, azaz a kizárás évében a szervezet nem kaphatja meg a részére felajánlott 1százalékos összeget.

A rendelkező nyilatkozat érvénytelenségét megállapító határozattal szemben a magánszemély illetékköteles fellebbezéssel élhet.

Mint a fentiekben szerepel, abban az esetben, ha Ön ugyanazon kedvezményezetti körbe tartozó több kedvezményezett javára is rendelkezett (például: két nyilatkozatában két alapítványt jelölt meg), akkor mindkét rendelkezése érvénytelen. Ugyanakkor, ha a többszörös rendelkezés oly módon történik, hogy Ön a bevallás vagy az egyszerűsített bevallás részeként és attól elkülönülten, postán vagy személyesen is rendelkezik, akkor csak a bevallástól elkülönülten érkező rendelkező nyilatkozat minősül érvénytelennek.

Az 1 százalék összegének változása

Bizonyos feltételek fennállása esetén az 1 százalék összege a bevallás benyújtása, illetve akár az 1 százalék kiutalása után is változhat. Abban az esetben, ha a magánszemély összevont adóalapjának adója nő, – akár az adóhatóság által lefolytatott ellenőrzés alapján, akár a magánszemély által benyújtott önellenőrzés következtében – akkor természetesen az 1 százalék összege is arányosan emelkedik. Ezt a pótlólagos összeget az adóhatóság akkor utalja át a kedvezményezettnek, ha a magánszemély eredetileg is érvényesen rendelkezett, és az 1 százalék alapjának növekedése legkésőbb a rendelkezés évét követő év július 31. napjáig megtörténik. További feltétele a pótlólagos utalásnak az, hogy a magánszemély ezt az adótöbbletet fizesse meg, illetve az, hogy az 1 százalék összege legalább 1000 forinttal (azaz az összevont adóalap utáni adó legalább 100 ezer forinttal) növekedjen.

Ugyanakkor, ha az 1 százalék alapja csökken, azaz például a magánszemély önellenőrzés keretében csökkenti az adókötelezettségét, a rendelkezéssel érintett összeg nagysága szintén csökkenhet. Ha az 1 százalék alapja csökken, az gyakorlatilag azt eredményezi, hogy a magánszemély olyan adó meghatározott részét ajánlotta fel, amelyet nem fizetett meg. Ezért, ha az 1 százalék összege a módosítás miatt legalább 1000 forinttal (azaz az összevont adóalap utáni adó legalább 100 ezer forinttal) csökken, akkor a ténylegesen a kedvezményezettnek kiutalt összeg és a módosított adatok szerint megállapított 1 százalékos összeg különbözetét a magánszemélynek kell az adóhatóság határozata alapján megfizetnie.

Nemzeti Adó-és Vámhivatal